

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาโยฮัน ปอล ที่ 2

ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล

1 มกราคม 1989 / 2532

ส่งเสริมสันติภาพ ควรเคารพชนกลุ่มน้อย

บทนำ

1. "นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา แนวโน้มทางการเมืองบางประการได้แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง และได้เกิดขึ้นในทุกส่วนของโลก ประชาชนที่มีภูมิหลังเดียวกันปรารถนาที่จะได้รับอิสรภาพ และรวมตัวกันก่อตั้งเป็นชาติเอกเทศ แต่ด้วยสาเหตุหลายๆ ประการ ทำให้ความปรารถนาที่ไม่อาจเป็นจริงได้ และทำให้ชนกลุ่มน้อยต่างๆ ถูกผนวกให้รวมอยู่ในประเทศที่ประชาชนมีภูมิหลังต่างกันซึ่งนำไปสู่ปัญหาที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน" (สมณสาสน์ *สันติภาพในโลก*, ข้อ III)

สมเด็จพระสันตะปาปาโยฮัน ที่ 23 ผู้ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งก่อนข้าพเจ้านั้น ผู้กล่าวข้อความข้างต้นเมื่อ 25 ปีก่อน โดยได้ทรงชี้ให้เห็นคำถามอันซับซ้อนมากที่สุดคำถามหนึ่งซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมร่วมสมัย คำถามนี้ได้ก่อให้เกิดแรงกดดันมากยิ่งขึ้นตามกาลเวลาที่ผ่านไปทั้งนี้ เพราะมันเกี่ยวข้องกับการจัดระบบชีวิตของสังคมและพลเรือนในแต่ละประเทศ รวมทั้งชีวิตของชุมชนในระดับสากลด้วย

ด้วยเหตุนี้ ในการเลือกสรรหัวข้อสำหรับวันสันติสากล ข้าพเจ้าจึงคิดว่า เป็นการเหมาะสมที่จะนำเสนอปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยเพื่อการพิจารณาไตร่ตรองร่วมกัน ทั้งนี้เพราะตระหนักดีเช่นเดียวกับที่สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ยืนยันว่า "สันติภาพมิใช่สภาวะของการปราศจากสงคราม และก็มีใช้เพียงการรักษาดุลอำนาจระหว่างศัตรูด้วย" (พระธรรมนูญว่าด้วย*พระศาสนจักรในโลกสมัยนี้*, ข้อ 78)

ตรงกันข้ามสันติภาพเป็นกระบวนการอันเปี่ยมไปด้วยพลังซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับเงื่อนไข และปัจจัยต่างๆ มากมายอันอาจจะส่งเสริมหรือขัดขวางสันติภาพด้วย

เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า ในขณะที่ซึ่งเป็นเวลาที่มีการผ่อนคลายความตึงเครียดระดับสากล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อตกลงและการไกล่เกลี่ยซึ่งทำให้เราได้มีเวลาแสวงหาหนทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้ซึ่งตกเป็นเหยื่อของความขัดแย้งที่มีการเสียเลือดเนื้อนั้น คำถามเกี่ยวกับเรื่องชนกลุ่มน้อยนี้ก็เพิ่มความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ ด้วยเหตุนี้ คำถามนี้จึงเป็นเรื่องที่ผู้นำ

ทางด้านการเมืองและศาสนา รวมทั้งผู้มีน้ำใจดีทั้งชายและหญิง จะได้พิจารณาไตร่ตรองด้วยความรอบคอบ

2. ในฐานะที่เป็นชุมชนอันก่อกำเนิดขึ้นมาจากประเพณีและวัฒนธรรม เผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา หรือมีประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันนี้ ชนกลุ่มน้อยมีอยู่ในทุกสังคมในปัจจุบัน บางกลุ่มมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน บางกลุ่มก็เพิ่งถือกำเนิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ สถานการณ์ความเป็นจริงที่พวกเขาดำรงชีวิตอยู่นั้น หลากหลายมากเกินกว่าที่จะให้ภาพเกี่ยวกับพวกเขาอย่างสมบูรณ์ได้ ทางด้านหนึ่งนั้น ยังมีชนกลุ่มต่างๆ แม้กระทั่งชนกลุ่มเล็กๆ ก็ตาม ที่ยังสามารถรักษาและยืนยันเอกลักษณ์ของตนเอง และผสมกลมกลืนเข้ากับสังคมใหญ่ที่เขาเป็นสมาชิกได้เป็นอย่างดี มีบางกรณีเช่นกันที่ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ประสบความสำเร็จในการควบคุมชนส่วนใหญ่ไว้ได้ ในอีกด้านหนึ่ง เราก็พบชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีอิทธิพล หรือไม่อาจชื่นชมกับสิทธิของตนได้และต้องตกอยู่ในสถานการณ์แห่งความทุกข์ทรมานและความกังวล สถานการณ์เช่นนี้อาจนำพวกเขาไปสู่การหมอบราบคาบแค้นหรือการก่อกวนความไม่สงบ หรือแม้กระทั่งก่อการกบฏ กระนั้นก็ดี ทั้งการหมอบราบคาบแค้นหรือความรุนแรง มิใช่วิถีทางที่ถูกต้องในการเสริมสร้างเงื่อนไขเพื่อสันติภาพที่แท้จริงได้

ชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มมีประสบการณ์อีกแบบหนึ่ง นั่นคือ การแบ่งแยกหรือการกีดกัน แม้ว่าจะเป็นความจริงที่ในบางครั้งกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งอาจต้องการที่จะแยกอยู่ต่างหากจากสังคมใหญ่ ทั้งนี้เพื่อปกป้องวิถีชีวิตของตน แต่ก็ก็เป็นความจริงมากกว่าที่ชนกลุ่มน้อยต่างๆ ต้องประสบกับอุปสรรคอันกีดกันพวกเขาให้ออกไปจากสังคมใหญ่ ขณะที่ในสภาพเช่นว่านี้ ชนกลุ่มน้อยมักจะก่อกวนตัวเอง แต่ชนส่วนใหญ่อาจก่อให้เกิดความรู้สึกปฏิเสธชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ทั้งกลุ่มหรือต่อสมาชิกของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้เป็นรายบุคคลไป เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น ชนกลุ่มน้อยก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะมีส่วนอย่างแข็งขันและอย่างสร้างสรรค์ ในการก่อให้เกิดสันติภาพบนพื้นฐานของการยอมรับซึ่งความแตกต่างอันชอบธรรมของกันและกันได้

หลักการขั้นพื้นฐาน

3. ในประเทศที่ประกอบไปด้วยประชาชนกลุ่มต่างๆ นั้น มีหลักการทั่วไปอยู่สองประการด้วยกัน ซึ่งไม่อาจเพิกถอนและถือเป็นเสมือนพื้นฐานขององค์การทางสังคมทุกองค์การ

หลักการประการแรก คือศักดิ์ศรีอันละเมิดมิได้ของมนุษย์แต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นเผ่าพันธุ์ วัฒนธรรมหรือเชื้อชาติ หรือความเชื่อทางศาสนาใดๆ ก็ตาม มนุษย์แต่ละคนดำรงอยู่มิใช่เพียงเพื่อตัวเองเท่านั้น แต่จะมีเอกลักษณ์ที่สมบูรณ์ของเขาได้ก็โดยการสัมผัสพันธ์กับผู้อื่น หลักการนี้ใช้ได้

กับประชาชน กลุ่มต่างๆ เช่นกัน พวกเขามีสิทธิที่จะมีเอกลักษณ์ร่วมซึ่งต้องได้รับการปกป้อง ตามศักดิ์ศรีของสมาชิกแต่ละคน สิทธิดังกล่าวนี้ ยังคงมั่นคงสมบูรณ์แม้ในกรณีที่กลุ่มหรือสมาชิกคนหนึ่งกระทำการที่เป็นปรปักษ์ต่อความดีส่วนรวม ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้มีอำนาจที่ชอบธรรมจะต้องดำเนินการกับข้อกล่าวหาดังกล่าว โดยมีให้คนทั้งกลุ่มต้องได้รับการประณาม ทั้งนี้เพราะนั่นอาจไม่เป็นการยุติธรรม ในเวลาเดียวกัน สมาชิกของชนกลุ่มน้อยก็มีหน้าที่ที่จะเคารพผู้อื่นและด้วยความสำนึกแห่งศักดิ์ศรี

หลักการที่สอง เกี่ยวข้องกับเอกภาพขั้นพื้นฐานของมนุษยชาติ และมีกำเนิดมาจากพระเจ้าหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นพระผู้สร้าง และตามคำในพระธรรมคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ ที่ว่าพระองค์ "ทรงสร้างมนุษย์ทุกชาติจากมนุษย์เพียงคนเดียว เพื่อให้พวกเขาดำรงชีวิตอยู่ทั่วทุกแห่งหนบนโลกนี้" (กจ 17:26) เอกภาพของครอบครัวมนุษยชาติเรียกรวมมนุษยชาติทั้งหมด โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ วัฒนธรรม หรือความเชื่อทางศาสนา ให้รวมเป็นชุมชนที่ปราศจากการแบ่งแยกระหว่างประชาชาติ และเผ่าพันธุ์ เพื่อให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอกภาพนี้ยังเรียกรวมให้เราใช้ความแตกต่างระหว่างสมาชิกของครอบครัวมนุษยชาติในการเสริมสร้างเอกภาพ แทนที่จะใช้ความแตกต่างนี้เป็นสาเหตุแห่งการแบ่งแยก

การที่จะต้องยอมรับและปกป้องความหลากหลายนี้ มิใช่เป็นเพียงพันธะของรัฐและของกลุ่มชนเท่านั้น มนุษย์แต่ละคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัวมนุษยชาติเดียวกันนี้จะต้องเข้าใจและเคารพคุณค่าของความหลากหลายของมนุษย์ และใช้ความหลากหลายนี้เพื่อความดีส่วนรวม ความคิดที่เปิดกว้าง และกระหายที่จะเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่ตนได้สัมผัสให้ดีขึ้นนั้น จะช่วยจัดทำที่ที่มีอคติซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี นี่เป็นกระบวนการที่จะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะทำที่ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะกลับมาปรากฏโฉมในรูปแบบใหม่ๆ เสมอ

สันติภาพในครอบครัวมนุษยชาติหนึ่งเดียวนี้ เรียกรวมให้มีการพัฒนาสิ่งที่ทำให้เราแตกต่างกันในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง และในฐานะประชาชาติ รวมทั้งสิ่งที่ทำให้เรามีเอกลักษณ์อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนั้น ในส่วนของกลุ่มทางสังคมทั้งหลาย ไม่ว่าจะประเทศหรือไม่ก็ตาม สันติภาพเรียกรวมให้พร้อมเสมอที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์โลกแห่งสันติภาพ ชุมชนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ มีพันธะผูกพันโดยสิทธิและหน้าที่ร่วมกัน ซึ่งการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมสร้างสันติภาพให้มั่นคงยิ่งขึ้น

สิทธิและหน้าที่ของชนกลุ่มน้อย

4. วัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของรัฐซึ่งปกครองด้วยกฎหมายนั้น คือให้พลเมืองทุกคนของรัฐนั้นมีศักดิ์ศรีและความเสมอภาคเหมือนกันต่อหน้ากฎหมาย กระนั้นก็ดี การที่มีชนกลุ่มน้อยอยู่ในรัฐหนึ่งๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่สามารถพบเห็นได้นั้น ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพวกเขา

สิทธิและหน้าที่หลายๆ ประการเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับรัฐ ในบางกรณี สิทธิเหล่านี้ได้รับการตราเป็นกฎหมายและชนกลุ่มน้อยก็ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายเป็นพิเศษ แต่บ่อยๆ แม้ว่ารรัฐจะได้รับประกันการคุ้มครองเช่นว่านี้ ชนกลุ่มน้อยก็สามารถรับเคราะห์จากการแบ่งแยกและการกีดกันได้ ในกรณีเช่นนี้ รัฐเองมีพันธะที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนสิทธิของชนกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะสันติภาพและความมั่นคงภายในจะได้รับการประกันก็ต่อเมื่อมีการเคารพสิทธิของทุกคนซึ่งรัฐจะต้องแสดงความรับผิดชอบ

5. สิทธิประการแรกของชนกลุ่มน้อย คือสิทธิของการดำรงอยู่ สิทธินี้อาจจะถูกละเลยได้โดยหลายวิธี รวมทั้งกรณีสุดขั้ว เช่นการปฏิเสธโดยการล้างเผ่าพันธุ์ด้วยรูปแบบเปิดเผยหรือโดยทางอ้อม สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่นั้นจะถูกละเมิดมิได้ และรัฐที่นำเสนอหรือยินยอมให้มีกฎหมายที่มุ่งจะทำร้ายชีวิตของพลเมืองซึ่งเป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยนั้นก็เป็นผู้ละเมิดกฎหมายขั้นพื้นฐานซึ่งควบคุมระบบของสังคมด้วย

6. สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อาจจะถูกคุกคามได้โดยวิธีการที่แนบเนียนเช่นกัน ประชาชาติบางพวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนพื้นเมือง ได้ดำรงความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับผืนดินของพวกเขา ความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ในฐานะที่มีประเพณี วัฒนธรรมและศาสนาเป็นของตนเอง เมื่อชนพื้นเมืองเหล่านี้ถูกกีดกันให้ออกจากที่ดินของตน พวกเขาก็จะสูญเสียองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของวิถีชีวิตของพวกเขา และกำลังเสี่ยงต่อการสูญเสียความเป็นชนชาติไป

7. สิทธิอีกประการซึ่งจะต้องได้รับการคุ้มครอง คือสิทธิของชนกลุ่มน้อยที่จะดำรงรักษาและพัฒนาวัฒนธรรมของพวกเขาเอง เรามักจะได้ยินว่าชนกลุ่มน้อยถูกคุกคามด้วยการกลืนวัฒนธรรมในบางแห่ง ได้มีการใช้กฎหมายที่ไม่ยอมรับสิทธิในการใช้ภาษาของพวกเขา บ่อยๆ ประชาชนถูกผลักดันให้เปลี่ยนนามสกุลและชื่อสถานที่ ชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มต้องทนเห็นการเพิกเฉยต่อการแสดงออกทางด้านศิลปะและวรรณกรรม โดยทั้งการเฉลิมฉลองและเทศกาลของพวกเขาตนไม่ได้รับการยอมรับโดยสาธารณชน สิ่งเหล่านี้อาจจะนำไปสู่การสูญเสียมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่าไป สิทธิที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับสิทธิข้างต้นนี้ คือสิทธิในการติดต่อกับกลุ่ม

ต่างๆ ซึ่งมีมรดกทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อันเดียวกัน แต่ต้องอาศัยอยู่บนพรมแดนของอีกประเทศหนึ่ง

8. ณ ที่นี้ ข้าพเจ้าขอกล่าวแต่เพียงย่อๆ เกี่ยวกับสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา ทั้งนี้เพราะเรื่องนี้เป็นหัวข้อในสารของข้าพเจ้าเนื่องในวันสันติสากลเมื่อปีกลาย สิทธินี้เป็นของชุมชนทางศาสนาทุกชุมชน เช่นเดียวกับเป็นสิทธิของแต่ละคน และรวมทั้งการแสดงความเชื่อทางศาสนาทั้งโดยส่วนตัวและส่วนรวมอย่างอิสระ ดังนั้น ชนกลุ่มน้อยทางด้านศาสนาจะต้องสามารถทำพิธีทางศาสนาในลักษณะชุมชนตามพิธีกรรมของพวกเขาได้ พวกเขาจะต้องอยู่ในฐานะที่จะให้การศึกษาทางด้านศาสนาโดยแบบแผนการสอนที่เหมาะสม และใช้สื่อต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับจุดมุ่งหมายอันนี้

นอกจากนั้น ยังเป็นสิ่งสำคัญมากที่รัฐควรจะประกันและส่งเสริมให้มีการเคารพเสรีภาพในการนับถือศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีกลุ่มชนที่นับถือศาสนาต่างไปจากคนส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาเดียวกัน

ที่สุด ชนที่นับถือศาสนาที่เป็นกลุ่มส่วนน้อยนี้จะต้องได้รับหลักประกันที่จะมีเสรีภาพอันชอบธรรมที่จะแลกเปลี่ยนและติดต่อกับชุมชนอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศของตน

9. ทุกวันนี้ สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานปรากฏอยู่ในแถลงการณ์ของประเทศและนานาชาติมากมาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเครื่องมือทางด้านกฎหมายแบบนี้จะเป็นสิ่งที่จำเป็นมากก็ตาม แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะเอาชนะท่าทีที่เป็นอคติและความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจที่ยังรากลึก หรือที่จะขัดวิธีคิดซึ่งนำไปสู่การกระทำที่ต่อต้านชนกลุ่มน้อย การแปลงกฎหมายไปสู่พฤติกรรมนั้นเป็นกระบวนการที่ยาวนานและเนิ่นช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติที่ต้องการขจัดท่าทีดังกล่าว สิ่งนี้มิได้ทำให้กระบวนการนี้ลดความเร่งด่วนลง มิใช่เพียงแต่รัฐเท่านั้น แต่ละคนก็มีพันธะที่จะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ รัฐเองก็มีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมการริเริ่มและการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมซึ่งช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งกิจกรรมทางการศึกษาซึ่งช่วยหล่อหลอมให้เยาวชนได้รู้จักเคารพผู้อื่นและปฏิเสธอคติทุกชนิด ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยนั่นเอง ผู้ปกครองก็มีความรับผิดชอบสูงด้วย ทั้งนี้เพราะบุตรหลานเรียนรู้ได้มากจากการสังเกตและมีแนวโน้มที่จะมีท่าทีเช่นเดียวกับผู้ปกครองที่มีต่อผู้อื่นและกลุ่มคนอื่น

ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าการพัฒนาวัฒนธรรมหนึ่งๆ บนพื้นฐานของการเคารพผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างสังคมที่มีสันติสุข แต่โชคไม่ดีที่ประจักษ์พยานในปัจจุบันนี้แสดงให้เห็นว่าการแสดงความเคารพผู้อื่นนั้นต้องพบกับความยากลำบากพอสมควร

ในทางปฏิบัติ รัฐจะต้องตื่นตัวในการป้องกันการแบ่งแยกรูปแบบใหม่ๆ ตัวอย่างเช่น กลุ่มทางที่มีที่อยู่อาศัยและมิงานทำ ด้วยเหตุนี้ นโยบายของรัฐบาลมักจะได้รับการหนุนเสริมโดยการริเริ่มของกลุ่มอาสาสมัคร องค์กรศาสนาและผู้ที่มีน้ำใจดี ซึ่งทำงานเพื่อลดความตึงเครียดและส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมในสังคมมากขึ้น โดยการช่วยเหลือให้พี่น้องชายหญิงจำนวนมากในการหางานและมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม

10. ปัญหาที่สลับซับซ้อนเกิดขึ้นเมื่อชนกลุ่มน้อยยื่นข้อเรียกร้องซึ่งมีมิติทางด้านการเมือง โดยเฉพาะบางกลุ่มอาจจะแสวงหาเอกราช หรืออย่างน้อยก็ความเป็นตัวของตัวเองทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าปรารถนาจะย้ำอีกครั้งว่าในสถานการณ์อันสลับซับซ้อนเช่นนี้ การเสวนาและการเจรจาต่อรองเป็นหนทางที่จำเป็นอันนำไปสู่สันติภาพ ความปรารถนาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่จะพบปะและเจรจากันเป็นเงื่อนไขอันขาดมิได้ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสลับซับซ้อน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อสันติภาพ และการปฏิเสธที่จะเสวนากันก็อาจจะเปิดประตูไปสู่ความรุนแรงได้

ในสถานการณ์ของความขัดแย้งบางแห่ง กลุ่มก่อการร้ายได้อ้างสิทธิ์ที่จะพูดในนามของชนกลุ่มน้อยโดยไม่ชอบธรรม ทำให้ชนกลุ่มน้อยไม่มีโอกาสที่จะเลือกผู้แทนของตนอย่างเปิดเผยและอิสระ และไม่มีโอกาสแสวงหาหนทางแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการข่มขู่ใดๆ นอกจากนั้นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มักจะต้องประสบเคราะห์กรรมจากการกระทำที่รุนแรงซึ่งผู้อื่นกระทำอย่างไม่ถูกต้องในนามของพวกเขา

ขอให้ผู้ที่ใช้หนทางที่มีใช้วิธีการแบบมนุษยในการก่อการร้าย ได้โปรดรับฟังเสียงของข้าพเจ้าด้วย การโจมตีอย่างไม่เลือกเป้าหมาย การฆ่าผู้บริสุทธิ์หรือการจับตัวประกันมิได้ช่วยให้ข้อเรียกร้องที่ชนกลุ่มน้อยซึ่งพวกเขากระทำไปโดยอ้างชื่อนั้นสมเหตุสมผลขึ้นเลย (เทียบสมณสาสน์ *ความห่วงใยเรื่องสังคม*, ข้อ 24)

11. สิทธิทุกๆ ประการนั้น ติดตามมาด้วยหน้าที่เสมอ สมาชิกของชนกลุ่มน้อยนั้นก็มิหน้าที่ของตนต่อสังคมและรัฐซึ่งตนอาศัยอยู่ ประการแรก คือหน้าที่ที่จะร่วมมือเพื่อทำความดีส่วนรวม เช่นเดียวกับพลเมืองคนอื่นๆ ที่จริงแล้วชนกลุ่มน้อยจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างโลกที่เปี่ยมไปด้วยสันติสุข ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นความหลากหลายของประชากรของตน

ประการที่สอง ชนกลุ่มน้อยมีหน้าที่ที่จะสนับสนุนเสรีภาพและศักดิ์ศรีของสมาชิกแต่ละคน และเคารพการตัดสินใจของแต่ละคน แม้ว่าบางคนจะตัดสินใจที่จะยอมรับวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่

ในสถานการณ์ของความยุติธรรมที่แท้จริงนั้น อาจจะเป็นหน้าที่ของกลุ่มคนที่อพยพไปอยู่ประเทศอื่นนั้น ที่จะเรียกร้องให้เคารพสิทธิอันชอบธรรมของสมาชิกในกลุ่มตนที่ยังคงถูกกดขี่อยู่ในแผ่นดินแม่ และไม่อาจส่งเสียงร้องของตนได้ ในกรณีดังกล่าว จำต้องใช้วิจารณญาณและความรู้เท่าทันอย่างชาญฉลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นการยากลำบากที่จะมีข้อมูลเชิงวัตถุวิสัยเกี่ยวกับเงื่อนไขของชีวิตประชาชนที่เกี่ยวข้องซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงอยู่

สมาชิกของชนกลุ่มน้อยทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม จะต้องตัดสินใจอย่างมีจิตสำนึกถึงความถูกต้องของข้อเรียกร้องของพวกเขา ตามพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และความเป็นจริงในปัจจุบัน หากไม่ทำเช่นนั้นจะเสี่ยงต่อการตกเป็นทาสของอดีต โดยปราศจากอนาคตอันแจ่มใส

การสร้างสันติภาพ

12. ในข้อพิจารณาไตร่ตรองข้างต้น เราพอจะมองเห็นเค้าโครงของสังคมที่ยุติธรรมและสันติสุข ซึ่งการบรรลุให้ถึงสังคมดังกล่าวนั้น ทุกคนมีความรับผิดชอบที่จะมีส่วนร่วมโดยใช้ความพยายามทุกอย่างเท่าที่เป็นได้ การสร้างสังคมนี้เรียกร้องให้มีการอุทิศตนด้วยความเต็มใจมิใช่เพียงเพื่อขอจัดการแบ่งแยกกีดกันที่เด่นชัดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอุปสรรคทุกชนิดที่แบ่งแยกกลุ่มด้วยการคั่นดีกันตามความยุติธรรม และด้วยการเคารพความใฝ่ฝันอันชอบธรรมของทุกกลุ่มในชุมชน จะต้องเป็นกฎเกณฑ์ เหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด ความเพียรพยายามอย่างอดทนที่จะสร้างสังคมที่มีสันติสุขนั้น จะมีพลังกำลังเข้มแข็งและบรรลุผลก็ด้วยความรักซึ่งโอบกอดประชาชาติทั้งหมดไว้ ความรักดังกล่าวจะแสดงออกมาได้ในหลายวิธีเพื่อรับใช้ความหลากหลายอันอุดมของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติ ซึ่งมีต้นกำเนิดและจุดหมายปลายทางอันเดียวกัน

ความสำนึกซึ่งเพิ่มขึ้นทุกวันในปัจจุบันในทุกระดับต่อสถานการณ์ของชนกลุ่มน้อยนั้นเป็นเหมือนกับสัญญาณแห่งความหวังในยุคของเรา สำหรับชนรุ่นใหม่และสำหรับความใฝ่ฝันของชนกลุ่มน้อยด้วย อันที่จริงการเคารพชนกลุ่มน้อยจะต้องได้รับการพิจารณาว่าเป็นเสมือนศิลาแยกธาตุบริสุทธิ์ซึ่งทำให้ความเป็นหนึ่งเดียวกันของสังคมเข้มแข็งขึ้น และเป็นดรรรชนีของวุฒิภาวะของพลเมืองซึ่งประเทศหนึ่งๆ หรือสถาบันหนึ่งๆ ของประเทศนั้น ในสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้น การประกันการมีส่วนร่วมของชนกลุ่มน้อยในชีวิตทางการเมือง เป็นเครื่องหมายของอารยธรรมที่พัฒนาขั้นสูง และจะนำเกียรติภูมิมาสู่ประเทศ ซึ่งประชากรของตนมีหลักประกันที่จะมีส่วนร่วมในชะตากรรมของประเทศชาติในบรรยากาศของเสรีภาพที่แท้จริง

13. ท้ายที่สุด ข้าพเจ้าปรารถนาจะอุทิศตนต่อพี่น้องชายหญิงทั้งหลายในพระคริสต์ ไม่ว่าเราจะมีแหล่งกำเนิดหรือแหล่งพักพิงที่ใดก็ตาม เราทุกคนรู้โดยอาศัยความเชื่อในพระคริสต์นั้น

"เราเข้าหาพระบิดาได้โดยทางพระจิตองค์เดียวกัน" เพราะว่าเราได้กลายเป็น "สมาชิกในครอบครัวของพระเจ้า" (อฟ 2:18,19) ในฐานะที่เป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันของพระเจ้า เราไม่อาจทนดูการแบ่งแยกหรือการกีดกันต่างๆ ท่ามกลางพวกเราได้ เมื่อพระบิดาทรงส่งบุตรของพระองค์มาบังโลกนี้ พระองค์ได้ทรงมอบภารกิจที่จะนำความรอดสากลมาบังโลกให้กับพระบุตรพระเยซูเจ้าได้มาเพื่อ "ทุกคนจะได้มีชีวิตและมีอย่างอุดมด้วย" (ยน 10:10)

ไม่มีบุคคลใดที่ถูกละเลยไปจากภารกิจนี้ ซึ่งเป็นหนึ่งเดียวกันในความรัก และได้ถูกมอบหมายต่อมายังเรา เราเช่นกันจะต้องภาวนาดังที่พระเยซูเจ้าได้ทรงกระทำในเย็นก่อนที่จะทรงรับความตาย ด้วยคำพูดที่ธรรมดาๆ ว่า "พระบิดาเจ้าขอให้พวกเขาได้เป็นหนึ่งเดียวกันในเรา ดังที่พระองค์ทรงสถิตในข้าพเจ้าและข้าพเจ้าอยู่ในพระองค์" (ยน 17:21)

บทภาวนาข้างต้นนั้นจะต้องเป็นงานในชีวิตและการเป็นพยานของเรา ทั้งนี้เพราะในฐานะคริสตชน เราได้ยืนยันว่าเรามีพระบิดาองค์เดียวกัน ผู้ซึ่งมิได้ทรงแบ่งแยกคน แต่ทรง "รักคนเดินทาง ให้อาหารและเสื้อผ้าแก่เขา" (ฉบบ 10:18)

14. เมื่อพระศาสนจักรกล่าวถึงการแบ่งแยกกีดกันในแง่กว้าง หรือในสารบบที่กล่าวถึงการกีดกันที่มีผลต่อชนกลุ่มน้อยโดยเฉพาะนั้น พระศาสนจักรต้องการพูดกับสมาชิกของตนเป็นอันดับแรก ไม่ว่าเขาจะมีฐานะหรือความรับผิดชอบอย่างไรในสังคมก็ตาม ดังเช่น ในพระศาสนจักรซึ่งมิได้มีการแบ่งแยกกีดกันใดๆ คริสตชนก็มีโอกาสที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนโครงสร้างหรือท่าทีซึ่งมุ่งแบ่งแยกตนและกลุ่มอย่างไม่ยุติธรรม คำสอนอันนี้จะต้องนำไปใช้กับทุกคนที่ต้องการหรือสนับสนุนความรุนแรง

15. เพื่อที่จะจบสารบบนี้ ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะแสดงความสนธิชิตเชื่อทางด้านจิตใจกับสมาชิกของชนกลุ่มน้อยทุกคนที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก ข้าพเจ้าทราบดีถึงนาทีของความเจ็บปวดและเหตุผลสำหรับความภาคภูมิใจอันชอบธรรมของพวกเขา ข้าพเจ้าภาวนาให้การทดลองของพวกเขาสิ้นสุดไปโดยเร็ว และทุกคนจะมีหลักประกันที่จะชื่นชมสิทธิของพวกเขา ข้าพเจ้าเองก็ขอคำภาวนาเช่นกัน เพื่อให้สันติภาพที่เรากำลังแสวงหานั้นจะได้เป็นสันติภาพที่แท้จริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งสร้างบน "ศิลามูลอก" คือพระคริสต์นั่นเอง (เทียบ อฟ 2:20-22)

ขอพระเจ้าทรงอวยพรทุกๆ คนด้วยของขวัญแห่งสันติสุขและความรักของพระองค์

จากวาทีกัน 8 ธันวาคม 1988

พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2